

mények és további beavatkozások elősegítik az inváziós fajok megtelepedését és elterjedését. Az inváziós fajok gyors terjedése az egyik legnagyobb veszély az őshonos élővilág diverzitására.

Az inváziós halfajok terjedésének monitorozására, eltávolítására számos módszer létezik. A legtöbb régebbi metodika sok időt, emberi munkát igényel, valamint az eljárás alatt a halakat ért stressz is jelentős. A szakirodalomban találhatóak már olyan módszerek is, melyek kevesebb emberi munkát igényelnek, és sokkal kíméletesebbek a vizek lakóival. Az új eljárások molekuláris biológiai és informatikai eszközrendszert is felhasználnak.

A legtöbb szempontot figyelembe véve az inváziós fajok megjelenésének és elterjedésének megakadályozása volna a legcélszerűbb. Amennyiben már nagy számban megjelentek ezek a halfajok, a víztestből történő fizikai eltávolításuk a legfontosabb rövidtávú cél. A Palicsi-tó kezelője által végzett éves szelektív lehalászások célja szintén ez. Elsősorban az ezüstkárász (*Carassius gibelio*) és a törpeharcsa (*Ameiurus nebulosus*) kiemelése történik. Előadásomban az eddigi szelektív lehalászások eredményeit, a kezelő által gyűjtött adatokat és ezek elemzését is szeretném bemutatni.

Horváth Sára (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Szeged az Instagramon

A kutatás elméleti alapját Urry (1990) „turista tekintet” fogalma adja, amely szerint a turisták nem a helyszínek teljes valóságát érzékelik, hanem egy idealizált, szelektív képet alkotnak róluk. Ez a nézőpont elsősorban a látványosságokra és a megosztható élményekre helyezi a hangsúlyt, miközben háttérbe szorúlnak a helyszín hétköznapiabb, kevésbé látványos elemei. Emellett Lynch (1960) városelmélete is meghatározó, amely szerint az emberek az urbánus tereket öt alapvető elem – utak, határok, csomópontok, negyedek és attrakciók – alapján érzékelik és térképezik fel.

A kutatás célja Szeged példáján keresztül feltárni, milyen tényezők tesznek egy települést „Instagram-kompatibilissá”. Ennek érdekében egy 12 685 nyilvánosan elérhető fényképből álló adatbázist hoztak létre, amelyet virtuális tartalomelemzésnek vetettek alá. A fotók kiválogatásában mesterséges intelligencia nyújtott segítséget, majd az adatok manuális pontosítása több lépésben történt. Az elemzés során olyan kiemelkedő helyszínek rajzolódtak ki, mint a Széchenyi tér és a Dóm tér, amelyeket további kategorizálás és részletes vizsgálat követett.

Az eredmények szerint a Dóm tér és a Dóm épülete központi szerepet tölt be, emellett a leggyakrabban fényképezett helyszínek közé tartozik a Tisza-part, a Széchenyi tér, a Móra Ferenc Múzeum és a Dugonics tér is. Ezek a helyek a város szívében találhatók, így mind a helyiek, mind a turisták számára könnyen megközelíthetők. Ezen területeken zajlanak a legfontosabb események és kulturális rendezvények is, amelyek tovább növelik vonzerejüket.

Egy település Instagram-kompatibilitását elsősorban a látványosság, az egyediség és az esztétikum befolyásolja. Azok a helyek válnak különösen népszerűvé, amelyek jól fotózhatók és könnyen megoszthatók a közösségi médiában. Szegeden ilyen például a Városháza, a Móra Ferenc Múzeum, a Tisza-part, a Kárász utca, a Széchenyi tér, valamint olyan időszakos események, mint a Dóm téri karácsonyi vásár vagy a borfesztivál.

Illés Tamás (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

A légköri aeroszol higroszkópos tulajdonságai Budapesten különleges események alkalmával

Az aeroszolok a felhőképződésen keresztül jelentős szerepet játszanak az éghajlati rendszerben. Az emberi tevékenység átalakíthatja szerkezetüket, így befolyásolva a csapadékeloszlást. A felhőképződés bizonytalansága adja éghajlati modelljeink legnagyobb járulékát. Megértéséhez folyamatos mérési adatok szükségesek.

A BpART Laboratóriumban egy egyedülálló „felhőszimulátor” működik, mely lehetővé teszi a polidiszperz légköri, valamint vele párhuzamosan a 20 – 400 nm átmérő-tartományú monodiszperz aeroszol higroszkopicitásának meghatározását (0,1 – 1,0) % túltelítettségi értékeken.

Az aeroszol részecskék felhőkondenzációs magként (CCN) való viselkedését elsősorban a részecskék mérete és összetétele határozza meg. Utóbbit a víz aktivitásának parametrizációjával, a higroszkopicitási paraméterrel (κ) fejezzük ki. Munkám során három esemény CCN-koncentrációra és cseppképződésre kifejtett hatását tanulmányoztam.

A tűzijáték nagy mennyiségű és méretű, szervesetlen fémsókból álló részecskét juttatott a levegőbe, melyek kiváló cseppképzők. A második esemény során keletkezett új, vízzoldható részecskék kis méretük és korlátozott növekedésük miatt már nem voltak erre képesek. A harmadik esemény alkalmával keletkezett kis méretű, városi aeroszoltól eltérő összetételű részecskék térben és időben kiterjedt növekedésen estek át, így cseppképző hajlamuk jelentősen javult.